USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **J. I. K.**, se sídlem Havlíčkovo nám. 2, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2023, č. j. OAM-1021/LE-LE05-LE05-NV-2023, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2023, č. j. 52 A 12/2023-38,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, státní příslušník Kamerunské republiky, přicestoval dne 26. 7. 2023 letecky z Rijádu na Letiště Václava Havla v Praze. Policie ČR při kontrole v odbavovacím prostoru zjistila, že žalobce se sice prokázal pravým cestovním pasem, v něm měl však vlepený zfalšovaný vízový štítek Španělska a padělaná přechodová razítka jiných států EU, a proto mu odepřela vstup na území ČR. Žalobce následně požádal o udělení mezinárodní ochrany. Při pohovoru provedeném dne 31. 7. 2023 mimo jiné uvedl, že o ochranu žádá proto, že je homosexuál a lidé z okolí jej odsuzují a vyhrožují mu. Na otázku na průběh cesty odpověděl, že měl namířeno do Paříže, kde má staršího bratra, s nímž je v kontaktu a jenž mu měl pomoci se k němu dostat.

[2] Žalovaný následně v záhlaví uvedeným rozhodnutím nepovolil žalobci vstup na území ČR a stanovil dobu, na niž se vstup nepovoluje, do 22. 1. 2024. Žalobce podle něj představoval nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek ve smyslu § 73 odst. 3 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce přicestoval do ČR a chtěl vstoupit na její území, aniž k tomu byl s ohledem na padělané vízum oprávněn. Zároveň měl v plánu pokračovat v nelegální cestě za bratrem do Francie. Pokud by mu byl povolen vstup, znamenalo by to ohrožení veřejného pořádku, kterého se žalobce již dopustil vstupem na území ČR bez oprávnění a v němž hodlal pokračovat. Žádost o mezinárodní ochranu považoval žalovaný za účelovou, neboť ji žalobce podal až poté, co mu policie odepřela vstup na území ČR.

[3] Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žalobu ke Krajskému soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který jí v záhlaví uvedeným rozsudkem vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil. Skutečnosti, které žalovaný pro podporu svého závěru uvedl, totiž podle krajského soudu ani ve svém souhrnu nedosahovaly intenzity, která by odůvodňovala závěr o existenci nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Takový závěr totiž nelze u žadatelů o mezinárodní ochranu učinit pouze proto, že příčinou neoprávněnosti vstupu je absence platného pobytového oprávnění. Relevantním důvodem pro odepření vstupu by to mohlo být podle krajského soudu až tehdy, pokud by se u žadatele zároveň prokázalo zneužití institutu mezinárodní ochrany. O možném zneužití však nesvědčí pouhá skutečnost, že žalobce předložil padělaný vízový štítek. Ani letmá zmínka o pomoci bratra s cestou do Francie nepostačuje bez dalšího k učinění závěru, že žalobce nehodlá respektovat pravidla společného azylového systému a ohrožovat veřejný pořádek. O zneužití žádosti o mezinárodní ochranu konečně nesvědčí ani to, že žalobce o ni požádal až poté, co mu byl odepřen vstup na území ČR, neboť v prostoru mezinárodního letiště lze s ohledem na snahu žadatelů zorientovat se reálně očekávat určitou prodlevu, resp. podání žádosti až po odbavení.

II. Obsah kasační stížnosti žalovaného a vyjádření žalobce

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatel spatřuje v tom, že se týká otázek, které doposud nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“). Žalobce měl bez pochyb v úmyslu po neoprávněném vstupu na území ČR pokračovat ve svém protiprávním jednání a odcestovat do Francie. Žádost o mezinárodní ochranu tak byla zjevně účelová, o čemž svědčí i to, že žalobce po čtyřech dnech svévolně opustil pobytové středisko a stěžovateli není jeho současný pobyt znám. Krajský soud závěry stěžovatele zkoumá odděleně a dezinterpretuje výpověď žalobce, stěžovatelovo zákonné rozhodnutí tudíž zrušil bez jakékoliv opory. Na případ lze aplikovat závěry usnesení NSS ze dne 28. 4. 2023, č. j. 4 Azs 129/2023-30.

[6] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelův závěr, že žalobce představuje nebezpečí pro veřejný pořádek, není řádně odůvodněný a nemá oporu ve správním spisu. Usnesení č. j. 4 Azs 129/2023-30 není na žalobcův případ aplikovatelné ani analogicky, nadto jsou jeho závěry chybné, zejména co do výkladu § 73 odst. 3 zákona o azylu. Žadatele o mezinárodní ochranu, kteří přicestovali s platnými cestovními doklady s padělaným vízem, případně i s padělanými doklady, avšak jsou schopni jinak prokázat svou identitu, mají čistý trestní rejstřík a nemají záznam v databázi otisků EURODAC a v SIS, nelze posuzovat stejně jako osoby, jimž bylo uděleno správní vyhoštění s ohledem na dlouhodobou nelegální činnost na území ČR a následně se snaží vyhnout vyhoštění podáním žádosti o mezinárodní ochranu.

[7] Nelegální vstup a pobyt na území ČR sám o sobě nepředstavuje ohrožení veřejného pořádku, což vyplývá i z judikatury Soudního dvora Evropské unie. Ani opuštění ČR s platným cestovním dokladem není protiprávní. Žadatelé o mezinárodní ochranu nemusejí mít možnost opatřit si před vycestováním potřebné doklady pro vstup do země, nepovolení vstupu na území ČR proto nemůže sloužit jako trest za podání žádosti o mezinárodní

ochranu. Podřazení vstupu na základě padělaného vízového štítku pod § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu bez uvedení jiného případného závadného jednání žadatele o mezinárodní ochranu je v rozporu s čl. 31 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.) a čl. 31 odst. 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.

[8] Žalobcova žádost o mezinárodní ochranu nebyla podle závěrů judikatury NSS podána s prodlením, nebyla ani účelová. Žalobce ze země původu prchal primárně z důvodu pronásledování na základě své sexuální orientace, na čemž nic nemění to, že při pohovoru zmínil, že má ve Francii bratra a rád by se k němu připojil. Zájem žadatelů o mezinárodní ochranu setkat se se svou rodinou je zcela legitimní. K opuštění pobytového střediska vedlo žalobce degradující zacházení za strany personálu při řešení jeho intimních zdravotních potíží.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost může být přijatelná i v případě, že je podána žalovaným z důvodu zásadního pochybení krajského soudu, které spočívá v tom, že soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, případně že nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu (viz rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS). Ve věci stěžovatele však žádná z těchto podmínek není splněna.

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti předně uvádí, že kasační stížnost je přijatelná proto, že se týká otázek, které doposud nebyly plně řešeny judikaturou NSS. Dále však již neuvádí, o jaké otázky se jedná. Ve zbytku své kasační argumentace totiž zpochybňuje, jakým způsobem krajský soud hodnotil skutkové okolnosti konkrétního případu, resp. namítá, že závěry krajského soudu nemají oporu ve spise. Přijatelnost kasační stížnosti tudíž nemůže být založena na tom důvodu, že se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS, neboť žádné takové otázky nejsou obsahem kasační stížnosti.

[12] Námitky stěžovatele věcně spadají pod poslední z důvodů uvedených v bodu [10] tohoto usnesení, ve své podstatě totiž vyjadřují názor stěžovatele, že krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva a že měl na případ aplikovat závěry usnesení č. j. 4 Azs 129/2023-30. NSS však kasační stížnost neshledal projednatelnou ani z tohoto důvodu.

[13] Stěžovatel konkrétně namítl, že krajský soud nesprávně posoudil otázku účelovosti žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu. S tím však NSS nesouhlasí. Krajský soud rozsáhle a přesvědčivě vysvětlil, proč skutečnosti vyplývající ze správního spisu a uvedené v napadeném rozhodnutí nedostačují k učinění závěru o účelovosti žalobcovy žádosti. Svou argumentaci krajský soud opřel o přiléhavou judikaturu NSS, zejména o rozsudky ze dne 28. 11. 2013, č. j. 5 Azs 15/2013-73, a ze dne 17. 6. 2020, č. j. 1 Azs 119/2020-30 (viz také rozsudek NSS ze dne 9. 3. 2017, č. j. 5 Azs 312/2016-31). NSS se se závěry krajského soudu ztotožňuje.

[14] Stěžovatel na argumentaci krajského soudu a jím citovanou judikaturu v zásadě nijak konkrétně nereaguje a pouze opakuje argumentaci obsaženou ve zrušeném rozhodnutí, tedy že žalobce na území ČR přicestoval nelegálně a jasně vyjádřil úmysl v protiprávním jednání pokračovat. Své přesvědčení o správnosti závěru o účelovosti žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu i nadále dovozuje z žalobcova vyjádření, že zamýšlel cestovat do Paříže, kde má staršího bratra.

[15] Krajský soud však stěžovateli již vysvětlil, že letmou žalobcovu zmínku o pomoci bratra s cestou do Francie nelze vykládat jako jednoznačný záměr nerespektovat pravidla společného azylového systému a ohrožovat cestou do Francie veřejný pořádek. NSS ve shodě s krajským soudem nepovažuje dané vyjádření žalobce, nadto uvedené v rámci popisu průběhu cesty ze země původu do České republiky, za dostatečné k učinění jednoznačného závěru o zřejmém úmyslu žalobce porušovat veřejný pořádek a v rozporu se zákonem pokračovat v cestě do Francie.

[16] Namítá-li stěžovatel, že krajský soud jeho rozhodnutí zrušil bez opory ve faktické výpovědi žalobce, může na to NSS pouze odpovědět, že to bylo právě stěžovatelovo rozhodnutí, které takovou oporu postrádalo, a proto krajský soud přistoupil k jeho zrušení. Na uvedeném nic nemění ani stěžovatelovo tvrzení, že žalobce následně opustil pobytové středisko, neboť poukázáním na žalobcovo jednání po vydání napadeného rozhodnutí není možné zhojit jeho vady spočívající především v nedostatečném odůvodnění (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.).

[17] Odkazuje-li stěžovatel na podporu své argumentace na usnesení NSS č. j. 4 Azs 129/2023-30, musí NSS konstatovat, že skutkový stav není „zcela totožný“, jak tvrdí stěžovatel, ale odlišný. Toto usnesení se zabývalo možností použít zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu, přičemž žalobkyně v daném případě přicestovala do ČR na základě padělaného dokladu totožnosti a její totožnost nebyla zjištěna, vstup jí proto nebyl povolen podle § 73 odst. 3 písm. a) a b) zákona o azylu. Za mylný proto NSS považuje stěžovatelův argument, že jednání cizinky, které bylo odlišné od jednání žalobce v nynější věci a které v citovaném usnesení vedlo k neuplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu, by mělo v nynější věci vést analogicky také k nepovolení vstupu žalobci podle § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu. Tím se NSS v nynějším řízení nijak nevyjadřuje k žalobcově

polemice s právními názory obsaženými v usnesení č. j. 4 Azs 129/2023-30, neboť se míjejí s nyní projednávanou věcí, jak bylo vyloženo výše.

[18] NSS tudíž neshledal, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, kasační stížnost proto není přijatelná ani z tohoto důvodu.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k aplikaci tohoto ustanovení namísto § 60 odst. 3 s. ř. s. srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšný žalobce žádné náklady nevynaložil, neboť je zastoupený právnickou osobou podle § 35 odst. 5 s. ř. s., přičemž podle § 35 odst. 2 s. ř. s. má právo na odměnu za zastupování účastníka v řízení před správním soudem pouze advokát, notář, daňový poradce či patentový zástupce (rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014-60). NSS mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. října 2023

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu